

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1892.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1892.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holiday.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina	Subscription
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti dopolnjeni na uredništvo
vsak dan in pol pred dnem, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas
do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov ured-
ništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nečloveška početja

Autentična poročila iz Barcelone vedo povedati o sil-
nih grozovitostih in nečloveških početjih, ki jih vršijo
španski komunisti nad katoliškimi duhovniki in katoliški-
mi redovnicami. V nekem mestu pravijo poročila, so ko-
munisti, ko so jim vladni uradniki porazdelili puške in
strojnice, da bi branili vladno, navalili na hišo nekih redov-
nic. Sestre redovnice so iztirali iz celic na dvorišče in jih
začeli siliti, da se naj slečejo. Ker so se redovnice branile
in se otevale vsiljivih komunističnih barab, so redovnice
enostavno postrelili. Mrtva trupla so slekli in jih razsta-
vili ob ulici. Nato so odprli več grobov na pokopališču
redovnic in trupla in kosti razmetali vse na okrog.

Da so ljudje v dvajsetem veku zmožni takih nečlove-
ških dejanj, je povprečnemu človeku komaj verjetno — in
vendar je res. Ljudje, ki so zmožni takih grozovitosti
niso ljudje, marveč prave hijene.

Ako bodo v Španiji eksperimentirali ljudje takega
zverinskega tipa z oblastjo in vlado, tedaj se bo tudi o Špa-
niji lahko reklo, kakor so rekali trezni in pametni ljudje
na Ogrskem za časa Bela Kuna, da je vprašnje, če je v
peklu še sploh kak rogač, ker je bilo takrat na Madžar-
skem vse polno hudičev v človeških podobah.

Suhači zopet aktivni

Stranka ameriških suhačev je zopet oživila. Da, pri
volitvah bo njen predsedniški kandidat na listi, ki je Dr.
D. Leigh Colvin. Suhaški kandidat je pridno na delu zla-
sti na jugu in v okrožjih, ki so že od nekdaj suhi.

Najnovejša vest iz krogov prohibicionistov pa je ta,
da suhači prav pridno koketirajo z Townsendovi. Dr.
Colvin je te dni v svojem govoru povdaril tudi to le:

"Vsak pravi Amerikanec ve, da prohibicijska stran-
ka vsebuje zdrav konstruktiven moralen program, kakor-
šnega nima nobena druga stranka. Naša stranka se naj-
bolj zaveda, kaj se pravi biti odgovoren za oskrbe postara-
nih ljudi, katere vodi Townsendova stranka. Zato tudi
upamo, da bo več Townsendovcev glasovalo za listo naše
stranke, kakor pa kandidata Union stranke, Williama
Lemke."

O uknjeni prohibiciji v tej deželi je dejal Dr. Colvin,
"da prohibicija se ni obnesla radi tega, ker jo niso vodili
pravi pošteni ljudje, ampak le nastavljenici obeh strank,
katerim je bilo le za kruh in službo, ne pa zato, da bi se
prohibicija uspešno obnesla. Obe stari stranki so se izka-
zale v tem oziru nezmožne, da bi izvajale moralna vpra-
šanja dežele."

Kakor zgleda, bo v jeseni političnih kolobocij na koše!

Draginja

Cene življenjskim potrebščinam gredo zadnje mesece
neprestano navzgor. Huda suša, ki je uničila po osred-
njem zapadu, kakor tudi deloma po zapadu in vzhodu pri-
delke, je vzrok, da se vsled nezadostnega pridelka vse sil-
no draži.

Zelenjava prihaja na trg vsa opaljena in osušena,
kakoršne bi v normalnih časih nihče ne kupoval. Letos
je dobro vse kar pride na trg v tem oziru, ker boljše ga ni.
Pa še to, da si zanič, drago kot zlato.

Tako na eni strani, se vse draži. Tudi davke obetajo
oblasti višje, kakor lansko leto in sicer za skoro 30% višje
od lanskih. To pomeni, da bo tudi kmalu najemnina
dražja, kakor je bila. Oblast potiplje za žep lastnike hiš
z davčnim računom. Lastniki pa potipljejo naprej na-
jemnike stanovanj z računom za najemnine. Kakor tista
pesem o šibanju: "Francek tebe, Janezek onega, oni
onega, brez konca in kraja, itd."

Ker je delovno ljudstvo vsled draginje najbolj priza-
deto je umevno, da bo tudi to primorano iskati večjih do-
hodkov pri svojem zaslužku. Zato napovedujejo za letos,
in prihodnje leto — za leto hudih delavskih bojev, ki se
bodo vršili z velikimi stavkami in morda tudi nemiri.

Paradiž ob jezeru

Odkar so v Chicagi ob pripravah za evharistični kon-
gres spoznali pred desetimi leti, da ima tri-in-pol-miljon-
ska Chicaga krasno procelje ob michiganskem jezeru, to
procelje vedno izboljšujejo in olepšavajo. Od takrat pa
do sedaj so zasuli na novo na več krajih mnogo jezera. To
je dalo lepe nove prostore za širjenje parkov ob jezeru.

Po svetovni razstavi, pa so podjetja, ki so zgradila ob-
sežne stavbe za razstavo, skoro domalega vse stavbe pro-
dala, katere so podrli in material vnovčili. Te obširne
prostore so zdaj že skoro preuredili v lepi park. Po
istem gradijo nove lepe avtomobilске ceste.

Župan Kelly se je mnogo prizadeval, da so se ti pro-
stori izboljšali. Zlasti, da se je olepšal vsestransko znani
slovec Grant Park. V tem parku je slovec vodomet, ki
brizga ob večerih nad 100 čevljev visoko vodo. Pod vo-
dometom pa so raznobarvni električni reflektorji, ki ožar-
jujejo v vseh mogočih barvah vodomet ob večerih. Na
južnem koncu igrajo vsak večer najboljši priznani orke-
stri in godbe ter vmes nastopajo razni umetniki. Pred
odrom stojišča, pa je na tisoče in tisoče sedežev priprav-
ljenih za publiko vsak večer, ki uživa najlepše programe
brezplačno.

Kdor obišče Chicago, kakor tudi vsi tisti Chicažani,
ki se teh večernih programov v Grant parku še do-
sedaj niso udeležili, naj iste vsaj enkrat gotovo obiščejo
in ko bodo gledali na divno umetno električno razsvet-
ljavo v vseh mogočih barvah in zraven poslušali krasne
zvoke najboljših godb in orkestrrov, si ne bodo mogli po-
magati, da bi ne vzklikali: da je procelje chicaškega me-
sta ob jezeru pravi paradiž.

PISEMCE Z DEŽELE

P. Aleksander

Willard, Wis.

4.

Pisemce se mi je v pismo
raztegnilo. Če se ti ne ljubi
brati, pa pusti. Toda, če imaš
časa za novice o "surprise
parties", pa še za to-le pa-
metno besedo minuto potrplje-
nja.

Willard je dokaz, da slo-
venski človek veliko zmore, če
le hoče. Vozi me po farmah
naših Frank Perovšek, vsaka
hišica, vsako posestvo, vsak
pogovor je zase katica pesmi o
slovenski pridnosti:

"Sreča je tvoja, ker um ti
je dan, našel jo boš, če nisi
zaspan." Tako podobno se
vsaj glasi tista pesem.

Človek na Willardu pred
tridesetimi leti in vsa leta za-
povrstjo ni bil zaspan, zato se
pa lahko danes postavlja z
domačijami, ki jim para ne
najdeš drugje.

"Pred desetletji smo našli
le trdo neprijazno pusto po-
raščeno z divjim "brošom" —
hosta po naše. Tako poraščeno
in težav polno, kakor je be-
raška brada poraščena in
polna mrčesa."

Preizkušnje in trdoba življe-
nja jim je zarisana v obraz in
zapisana v dlan, toda z zano-
som zmagovavca pripoveduje
jo o teh težavah, ki so bile
tako velike pred leti in še dan-
es niso majhne...

Opaziš še po mnogih krajih
tisto blaženo grudo preteklo-
sti. Polno štorov, polno divje
razrasline, polno kamenja.

Tem krajem pravijo danes
"indijanska pokopališča." Za-
črneli štori in kamni res zgle-
dajo kakor spomeniki, ki so
stoletne burje in zobe časa
prestali.

Tako je bilo preje vse-
povsod. Kamor je prišla slo-
venska noga in je zagrabila
slovenska roka, pa je kmalu
njiva zasijala, njiva lepa, nji-
va rahla, da jo je veselje. Vso
pokrajino so prečesali z glav-
nikom svoje umnosti in pod-
jetnosti.

Ne bi človek mislil, da bi
fantje z urejenih gruntov Slo-
venije doma imeli toliko pijo-
nirskega duha.

Ta pionirski duh na so tudi
mlajši fantje, sinovi podedo-
vali. Willardski oče ne da
svojemu sinu grunta kar čez.
Ne. 40 akrov mu da, ponava-
di še takih, ki hočejo trdega
dela, pa hajdi, sam si dom
ustanovi. Imenitno tako. Kaj
bi na očetovih lavorikah ležal.
Sam si naj postelje. Če si bo
udobno postlal, bo udobno le-
žal.

Kakor so delali očetje, tako
delajo sinovi.

In so ti krepki fantje ti
willardski sinovi. Vsi zagoreli,
močni in dorasli da bi jih bila
Jugoslavija prav vesela, če bi
jih lahko na "štelungo" dobi-
la, vse tiste drobčkane soldat-
ke bi posekali. S postavnostjo
in korajžjo. Ej, delo na farmi
mišice jači, pa hudo voljo iz
srca iztlači. Ni bil tako ne-
umen naš predsednik, ko je
toliko tisoče fantov v pristo
naravno poslal. Jamra dežela,

da bo preveč koštalo toda iz-
kušnje in dobrote, ki si jih
naberejo v prosti naravi so
neprecenljive.

Ta mesta, ta mesta. Zato je
polovico več gorja z nami,
ker hoče vse le v mesto. Kjer
si seveda lažje denarja služiš.
Vsaj za dober čas, pa si tudi
velikomestno nezadovoljnost
in nepočakanost.

Hudo je seveda tudi po far-
mah, več zadovoljnosti in sre-
če pa le farmar najde ko
mešan, sreče, ki je predvsem
v pokoju in zdravju.

Kar mi pri willardskih fan-
tih posebno ugaja je to, da
jih ni kar nič sram govoriti
slovensko. Pa jo tudi znajo.
Tako ti jo sekajo, da bi človek
mislil da so kje na Gorenj-
skem ali Dolenjskem zrasli.

Je pa drugače pri nas po
mestih, pa če prav imamo "slo-
venske" šole. Ali ni to čudno?
Znamenje, da je res od star-
šev odvisno, kako dolgo se bo
jezik ohranil. Sola ne bo ve-
liko opravila. Po vseh naših
farmah, kjerkoli so, naj bo na
Willardu, ali kje v Montani,
v Cooperstownu njujorškem
ali kje drugje, lepše slovensko
govore otroci, ki nikdar niso
imeli prilike, da bi katero teh
naših ameriško slovenskih šol
videli in obiskovali. Kredit jim
in priznanje.

Ti fantje se tudi prav radi
odzovejo, ko pride slovenski
režiser na dom oderske vloge
razdajati, prav radi hodijo
tudi na pevске vaje in tudi le-
po zapoje, naj bo v cerkvi
naj bo v dvorani.

Tako, da sem rekel; kar nič
se nebi branil priti v tak kraj
za fajmoštra.

Lani sem pisal: čez dve le-
ti jo mahnem v domovino. Le-
tos tisti stavek v toliko po-
pravim, predno grem v domo-
vino, bi pa še rad duše in buše
pasel po willardski fari.

Nič se ne čudim p. Bernar-
du in p. Anzelmu, da se jim
še danes sline čede po tej žup-
niji. Kaj so neki bili tako ne-
spametni da se jim je sploh
zahotelo kam drugam.

Zdaj bo malo težko nazaj
rinit, ker imajo Fr. Trinkota
tukaj, čeprav je beneško-slo-
venski, italijanski Amerika-
nec, se jim je pa v duše tako
prirasel, da bo treba prav
največjega lemonskega piko-
na, če bo hotel kdo drugi te
korenine v willardski srca po-
tezati.

Zato pa jaz tako sladko in
lepo pišem o Willardu, da bi
me kedaj willardski rojaki z
veseljem dali kot penzionista.

Pa ne vem, če bo kaj. Kje
marajo penzioniste! Tam,
kjer si delal, tudi umri. Tako
je pravilo povsod, naj še v
Willardu velja.

UTRINKI

Reči ženski, da je lepa, in
bo v kratkem znorela.

Možu ni nikoli škodovalo,
če je držal kloboč v roki.

Tok ljubezni je napolnjen s
puščicami, ne z dokazi.

Prestopki minejo, zločini
ostanejo.

SLOVENSKO PRAZNOVANJE
DRUŠTVENEGA JUBILEJA

Pueblo, Colo.

Precej dežja smo imeli tu-
kaj v Pueblo. Saj je deževalo
celi teden, tako, da smo že
pozabili, kako sonce sije.
Umevno je torej, da smo ime-
li tudi precej vode in tam v
Walsenburg so imeli že kar
povodenj, ki je napravila pre-
cej škodo. Sedaj je pa zopet
lepo in toplo in me članice
"Katoliških borsdnar" se pri-
pravljamo na proslavo 25 let-
nega jubileja ali srebrnega
društvenega jubileja, katere-
ga bomo praznovali 30. augu-
sta ob 8. uri zvečer v dvorani
sv. Jožefa. Cenjeno sosesre
ste prošene, da se te proslave
prav gotovo vse udeležite. Ce-
lih 25 let nismo imele nobene
slavnosti, zato se pa moramo
sedaj malo bolj potruditi, da
bo ta dobro izpadla. Pomagaj-
te prodajati vstopnice, ker s
tem boste največ pomagale.

Imele bomo kaj lep in mi-
ljen program, ki bo trajal ne-
kako eno uro, potem bo pa
zabave na koše in pa ples ob
zvokih vesele godbe. Naš novi
ženski pevski zbor bo tudi za-
pel nekaj pesmic, za kar se
vadimo že nekaj tednov. To-
rej, kateri hoče kaj lepega sli-
šati, naj pride ta večer v dvo-
rano.

Na to slavnost vabimo vse
naše Slovence in Slovenke, da
nas posetijo. Ob priliki je tudi
me vrnemo poset. Opozorjam
vas, da bomo imele najboljšo
godbo, kar jih je tukaj dobi-
ti, tako da se boste lahko vrte-
li.

Naznanjam, da imamo tudi
me kampanjo, kakor jo imajo
vsa druga društva. Katera želi
pristopiti, se naj zglaš pri
meni, ali pri kateri drugi član-
nici. Zavarujete se lahko ka-
kor se hočete, kakor pri dru-
gih podpornih organizacijah
ali zavarovalnih kompanijah
in tudi ne boste toliko plače-
vale kot drugod. — Ne vem,
zakaj se naši ljudje tako malo
brigajo za domača društva in
gredo raje v angleška. Več
žensk mi je reklo, ko sem jih
nagovarjala, za pristop v naše
društvo, da raje vzamejo in-
šurenice in pridejo iskat denar
domov ter ni treba hoditi na
seje. Kakor jaz mislim, si bo-
mo morali tudi mi omisliti ko-
lektorje pri vseh naših dru-
stvih in morda bomo bolj na-
predovali. Res, ne morem
razumeti, zakaj članstvo tako
nerado hodi na seje. O sebi
povem da vsaki mesec komaj
čakam seje, da ima človek ta-
ko priliko kam iti in se nekoli-
ko priložiti. — Naše društvo,
Corpus Christi Court, št. 914,
reda Katoliških Borsdnar, ima
seje vsakega 15. dne v mese-
cu ob pol dveh popoldne v
dvorani sv. Jožefa. Imamo 107
članic. V petindvajsetih letih
smo izgubile 14 članic. Usta-
novnih članic je še pri življe-
nju 11. Upam in želim, da bo-
do vse prisotne na slavnosti. —
Sesterski pozdrav.

Frances Raspet, predsednica

Čitajte oglase in podpirajte
tiste, ki podpirajo katoliški
list "Amer. Slovenec!"

ZDRAVSTVO.

DIIHAJMO PRAVILNO

Nad 3000 let star kitajski pre-
govor pravi: "Globoko dihanje
čisti razum in podaljšuje življe-
nje". A tudi drugi stari kultur-
ni narodi so se bavili z inten-
zivnim proučevanjem dihanja.
V Indiji so spravliali dihanje
celo v zvezo z vero in jogijo so
moral del svojega vsakdanjega
življenja uporabljati za dihalno
gimnastiko. Tako so morali n.
pr. izmenoma vdihavati skozi
eno nosnico in izdihavati skozi
drugo, pa so bili (in so še danes)
prepričani, da vdihavajo na ta
način "vesoljno silo".

Čeprav mi ne verjamemo v
takšna mistična ozadja dihanja,
vendar vemo, da nam daje za
življenje neobhodno potrebni
sveži, kisli polni zrak. Globoko
dihanje pa ima še druge učinke.
Kisik, ki ga vsrkavamo z vsa-
kim dihom, rabi pred vsem za
preobnovo produktov, ki nastaja-
jo z mišičnim delom, in priprav-
lja tako mišice za novo delova-
nje. Globoko dihanje odpravlja
porabljeni kri iz posameznih or-
ganov in jo nadomešča s svežo
krvjo.

Prsni koš deluje kakor gumast
balon z dvema odprtinama. Prva
je namenjena zračnemu, druga
krvnemu dovodu. Čim manjša je
odprtina za zrak, tem več krvi
morajo pljuča "pri razširjanju
med vdihavanjem vsrkati in na-
robo. Zato je dihanje z odprti-
mi usti, ki so dosti večja nego
nosnice, nad vse škodljivo. Vsr-
kavanje krvi iz organov se pri
dihanju z usti otežuje in zmanj-
šuje, dihanje skozi nos pa spravl-
lja več krvi v prsni koš. To lahk-
o sami preizkusimo s tem, da
dihamo nekaj časa z usti. Če po-
tem nenadno začnemo dihati z
nosom, občutimo spočetka maj-
hno omedlevico, ki izvira od tod,
da se kri močneje odpravlja iz
možganov. Če dihamo skozi eno
samo nosnico, se krvni tok sko-
zi možgane še bolj pospeši. Jo-
giji so, kakor rečeno, to vrsto
dihanja prakticirali, da bi do-
segli boljše duševno zmogljivost.
Tudi mi položimo včasih, kadar
mislimo, nehoti prst na nos in
zožimo s tem eno nosnico. V na-
sprotju s tem so zelo malo inte-
ligentni obrazi nekih otrok, ki
imajo izrastke v nosu in so pri-
siljeni dihati skozi usta.

Ze pri normalnem dihanju o-
pazimo v Röntgenovi sliki, da
je senca srca pri vdihavanju
večja, pri izdihavanju manjša.
Pri globljem dihanju so veli-
kostne razlike še večje. Globoko
vdihavanje spravlja več krvi v
srce, srce mora opravljati večje
delo. Pri dobrem izdihavanju se
potem srce tem boljše sprosti,
posebno če izdihavamo sunkovi-
to. To lahko izkoristimo za ne-
ko vrsto srčne gimnastike, če ho-
čemo posamezne dele srčnega de-
lovanja podpreti, posebno če jih
srce zavoljo obolenj ne zmore več
v polnem obsegu.

DELO DOBI

pošteno dekle za hišna dela.
Priprosto kuhanje, samo dva
v družini v štiri-sobnem apart-
mentu. Dober dom za pravo
dekle. Telefonirajte na Canal
6014. Chicago.

TARZAN IN OGNJENI BOGOVI

(91)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

SVOJI K SVOJIM!

Slovenska katoliška društva in slovenski
trgovci in obrtniki, naročite svoje tiskovine
vedno od slovenske tiskarne "Am. Slovenec!"

Komaj se je bil dvignil lesen votel
stožec ki je zakrival skrivnostni Ba-
lov steber, ki se je svetil v močni svet-
lobi in razsvetljal okolico in se vide-
lo kot da kviželjni bog upira svoje
nikdar nenasične oči v naši duše žrtvi
Arbela in Lady Beth, že je Niarchus,
veliki žrec, zavpil: "Potegnite!"

"Sedaj bosti spoznali razločenost
boga Baala!" je izpregovoril Niarchus
proti žrtvam. — Zopet je Lady Beth
zaalila škripanje lesenih nerodnih vi-
jakov na katere je bila napeljana vr-
s katero sta bili privezani, ki ju je vle-
kla vedno bližje in bližje strahotnemu
steburu v gotovo smrt! ...

Nekako hitro je dr. Jeremia Jo-
nes spal med vejami košatega drevesa.
Utrujen, ker je bežal pred zasledujočim
levom, se je ves upeljan umaknil pred
zverino na drevo. Ko je mesec prija-
dal izza gore se je zbudil in na svojo
veliko veselje je ugotovil, da ga lev
nič več ne zasleduje.

Dr. Jones se je sedaj spomnil, da je
predno je zaspal, videl neko nasleje
proti severu. Ker mu je primanjlovalo
hrane, se je spazil z drevesa in se na-
potil proti dozdnevemu naselju, da do-
bi tam kaj jedi. Nameril je pa svojo
pot naravnost proti Baalovim častilec
ne slutet, kam ga privede pot.

NOVA MAŠA V WAUKEGANU

V nedeljo dne 23. avgusta bo ponovil novo mašo veleč. g. novomašnik Dr. Matevž Setničar, ki se vrača po večletnih študijah iz Rima.

Waukegan-No. Chicago, Ill. — Nedelja dne 23. avgusta, 1936, bo za naselbino Waukegan in North Chicago veliki slovesen dan, ko bo Rev. Matevž Setničar ponovil svojo novo sveto mašo, v naši slovenski cerkvi Matere božje. Rev. Matevž Setničar je bil rojen leta 1908 v Waukegan, Ill. Krščen v naši slovenski cerkvi Matere božje, pohajal v našo župnijsko šolo, in isto z naj-

delavec v Gospodovem vinogradu. Gotovo z veseljem srcom prikuje onega trenutka, ko bo deč lahko podal roko svojemu dobremu očetu in poljubil svojo drago mater in pozdravil svoje brate in sestre. Ravno tako pa tudi starši z veseljem srcom pričakujejo, da se snidejo s svojim sinom duhovnikom. Gotovo bo to zanje najsrečnejši dan v njihovem življenju. Zakaj pred petimi leti si odšel še mladenič in dijak, a sedaj pa prihajaš kot mož in duhovnik. Isto tako tudi bratje in sestre srčno želijo, da pozdravijo svojega brata duhovnika. In ne samo to, ampak cela župnija z veseljem pričakuje onega dneva, ko bomo lahko osebno pozdravili našega novomašnika. Vsa naša cerkvena in podporna katoliška društva skupno sodelujejo pod vodstvom našega župnika, Rev. M. J. Butala, da vse uredi, kar je že k temu treba, da se ga dostojno sprejme in pozdravi.

In zakaj tudi ne, saj je že 33 let stara ta župnija. Veliko mladeničev je že zraslo, ki imajo danes razna dela in poklice, a da je pa duhovnik izšel iz te župnije, je pa Rev. Matevž Setničar prvi. To se vidi, kako redki so poklici med mladeniči za duhovniški stan. Dobra Setničarjeva družina ima eno hčer, ki je redovnica, ali šolska sestra, v redu sv. Benedikta.

Naj bo na tem mestu omenjeno, da bo čez par let imela naša župnija zopet priloiko pozdraviti novomašnika in ta bo Michael Čepon, sin dobre Čeponove družine, 1115 Park ave., No. Chicago, Ill., ki študira bogoslovje v Mundelein semenišču.

Program o priliki ponovitve nove maše Rev. Matevž Setničarja bo sledeči: Ob 9:30 začetek, zbiranje društev pred šolo ali v šolskih prostorih. Ob desetih korakanje, ki gremo po ponovitve novomašnika na njegov dom. O pol enajstih začetek sv. maše, ki je bo daroval Rev. Setničar, to se razume, da samo ponovitve nove maše. Popoldne ob eni uri se bo pa vršil banket v počast ponovitve nove maše v šolski dvorani. Vstopnice na banket so po dolarju. Prodajejo se po hišah. Dobiti jih je pa tudi pri Josip Drašlerju, 519 — 10th St., North Chicago, Ill. Kdor se želi udeležiti banketa, naj si vstopnico preskrbi ob pravem času, do 19. avgusta zvečer, pozneje jih ne boste mogli dobiti. Poročevalec A. K.

DRŽAVLJANSTVO IN POKLICI

Ta je 16. izmed vrste člankov o državljanstvu in naturalizaciji.

Mnogi delodajalci imajo navado dajati prednost za delo ameriškim državljanom. Vzlic tej navadi privatna industrija ima proste roke, da najema kogar hoče. Kar se pa tiče raznih poklicev in zaposlitev, za katere se zahteva licenca, take izbire ni, kajti zakon zahteva, da le ameriški državljanji morejo opravljati taka posla. To velja v večini držav tudi kar se tiče dela na javnih gradnjah, za katere država plačuje. Ako inozemec hoče vladno službo, ako hoče postati učitelj, odvetnik ali zdravnik, najde, da večina držav pri drži te poklice izključno za ameriške državljanje. To so omejitve, ki jih tujerodec mora vpoštevati, kadar premišluje o problemu, da-li naj postane ameriški državljan ali ne.

Tujerodni zdravniki, na primer, ne le da se morajo podvreči zdravniškimi izpitom, marveč morajo prakticirati v tej deželi — dasi je res, da nekoliko malo držav izdaje licence tudi deklarantom (inozemcem s "prvim papirjem") pod pogojem naknadne naturalizacije. Enake državljanke omejitve veljajo tudi

za odvetništvo. Šestnajstotica držav zahteva državljanstvo za licencirane računovodje. Učiteljstvo v državnih in mestnih šolah je brezpogojno pridržano za ameriške državljanje, pač pa sprejemajo vseučilišča v svoj učiteljski zbor tudi inozemske profesorje brez oziroma državljanstva.

Kdo sme ali ne sme biti zaposlen v kakem poklicu ali licencirani službi v tej ali oni državi, je pač odvisno od zakonov posameznih držav. Ni enakega pravila za vseh 48 držav, ali v mnogih državah inozemec ne more postati pravnik, zdravnik, zobar, učitelj, arhitekt, inženir, zemljemerec, računovodja ali lekar — da omenjamo le nekoliko najbolj običajnih omejitev.

Te omejitve ne utegnejo pomenjati mnogo za priseljence, ki niso profesionalci, ali slične omejitve veljajo tudi za razne obrti in posle, ki privlačujejo veliko število tujerodcev. Na primer, v New York, kjer več kot en milijon prebivalcev niso še državljanji, je krošnjarenje ena izmed kakih tridesetih obrti, ki so rezervirane po zakonu

le za ameriške državljanje. V Pennsylvaniji rudniški predelavci, "fire bosses" in parobrodni agenti morajo biti državljanji. V Illinoisu le državljanji morejo postati rudniški nadzorniki ali opravitelji kontrolne vage. V državi Massachusetts, kakor v New Yorku, nikar inozemec ne more dobiti krošnjarske licence, niti ne more biti zaposlen na polični železnici, niti ne more postati pogrebnik. V Pennsylvaniji je že v veljavi starinski zakon, po katerem inozemcu je prepovedano imeti psa, in v državi Massachusetts inozemec ne sme ribariti.

Bi lahko navajali še mnogo sličnih primerov zapostavljanja inozemcev, ali v splošnem taki zakoni tvorijo bolj izjemo kot pravilo. Zares je občudovanja vredno, v kakem obsegu inozemec, nastanjen v Združenih državah, uživa iste pravice kakor ameriški državljan. Dejstvo je, da ameriški zakoni in praksa v tem pogledu so vsled dobrega zgleda mnogo prispeli k obvarovanju pravic inozemcev po celnem svetu. Konstitucija Združenih držav zagotavlja vsem osebam, naj bodo državljanji ali inozemci, "enako zaščito zakonov" in Vrhovno sodišče je izreklo mnenje, "da pravica do dela za zaslužek v navadnih poklicih je bistvena del osebne svobode in oportunitete, katerih obvarovanje je bilo svrha Konstitucije". Zgoraj omenjeni zakoni, ki zapostavljajo inozemce, se smatrajo kot da se ne nanašajo na "navadne poklice", marveč na profesije in stroke, ki so tako ozko splojene z javnim interesom in policijskim pravom, da se je smatralo, da država ima pravico omejevanji jih na ameriške državljanje, ako tako hoče. Na podlagi te teorije je težko vpraviti več nekatere proti-inozemske krošnjarske zakone, ki so še v veljavi, in je prav mogoče, da bi jih najvišja sodišča smatrala za proti-ustavne, ako bi kaka tak prava prišla do najvišjega priziva. Omejitve proti inozemcem, ki se tičejo lova in ribarstva, imajo nekoliko drugačno obrazloženje. Ker so ribe in divjačina del javne domene, ki je last državljanov posamezne države, se je smatralo, da ima država pravico omejevanji njih rabo in uživanje le državljanom.

Dasi nekatere take omejitve niso važne same na sebi, vendarle sugerirajo kakšne sitnarije in zapostavljanja mora inozemec pričakovati, ki stanuje v Združenih državah — in še mnogo več jih v drugih deželah. Kar se tiče profesionalnih strok, so take omejitve seveda jako resna stvar. Za inozemca in njegove tujerodne otroke utegnejo pomejati velikanško oviro. Tako na primer, deklica, 19 let stara, ki je prišla v Združene države kot dete, ne more dobiti učiteljske službe na javnih šolah, dasi je uspešno dovršila učiteljske. Njeni starši se niso nikdar naturalizirali in ona sama ne more postati državljanica, predno ni dosegla starosti 21 let.

Inozemec potrebuje delo ravno tako kakor državljan. Mogoče je, da je on celo bolj sposoben. Vendarle ga zakon izključuje od javnih služb, od mnogih poklicev, za katere je predpisana licenca. Da-li tako zapostavljanje

je prav ali ne, je stvar osebnega mnenja. Ali to so dejstva, ki jih inozemec mora upoštevati, ko si postavlja vprašanje: "Ali naj postanem ameriški državljan?" F.L.I.S.

RAZNOTEROSTI

NAJBOLJI TLAKOMER — ČLOVEK

Da so ljudje, ki neposredno občutijo stanje barometra, vemo že davno. Bolniki s kroničnimi obolenji sklepov, s hrbtnično sušico, trganjem v kolkih, z nagnjenjem do kapi, zaceljenimi ranami in amputiranimi udi občutijo vremenske spremembe že nekaj časa prej, in sicer tako, da jih prične dan ali dva prej trgtati in boleti. Dviganje barometra, to je preobrat v lepo in sončno vreme, pa se nasprotno ne občuti nikoli v naprej, vsaj ne na ta način.

Seveda ni verjetno, da so samo spremembe zračnega tlaka, ki jih kaže barometer, odgovorne za te bolečine, prav tako kakor ne električna dogajanja v ozračju, ki se pojavljajo pred vremenskimi preobratni in nevihtami. Je namreč zelo mnogo ljudi, ki trpijo za zgoraj omenjenimi boleznimi, pa vendarle ne občutijo vremenskih preobratov na opisani način še v naprej. Vzrok bo še kje drugje, in iskati ga moramo v posebno občutljivem živčevju, ki reagira na vse zunanje dražljaje hitro in močno.

SPANJE ŽIVALI

Zanimivo obravnava vprašanje živalskega spanja angleški zoolog dr. Boulanger, ki je priobčil svojo obravnavo o vsem, kar je v tem pogledu več let opazoval.

Med drugim pravi, da je domaći pes navajen ponoči spati, medtem ko je njegov divji prednik ponoči hodil na lov. Da se pa tudi pes lahko povrne k navadam svojih divjih prednikov, najbolje dokazuje pes-čuvaj, ki je ravno ponoči najbolj buden. Če je lev ujet v kaki menezariji ali živalskem vrtu, se navadi dobivati hrano podnevi in zato ponoči spi. Najmanj spanja potrebujejo sloni. Ugotovljeno je, da se slon le

redkokdaj nasloni ali leže, toda še takrat ob najmanjšem šumu takoj vstane. Slon navadno prebije vso noč tako, da nemirno stopica sem ter tja in prha. Najdalje in najtrdnje spe ptici. S tem pa je tudi ovržena trditev, da največ spanja potrebujejo tiiste živali, ki imajo največje možgane.

MNOŽINA JEZIKOV

Koliko jezikov je prav za prav na svetu, tega doslej nihče ni natančno vedel. Večina učenjakov misli, da je sedaj na svetu kakih poldrugi tisoč živih jezikov.

Angleški filolog Williamson pa je s pomočjo svojih sodelavcev, katere je imel po vsem svetu, in na podlagi večletnega svojega študija dognal, da je danes na svetu nič več in nič manj, kakor 2796 živih jezikov, ki so med seboj docela različni. Pravi pa, da je le 860 takih jezikov na svetu, ki so tako različni, da lahko rečemo, da so si popolnoma tuji. Živi jeziki so na zemlji takorazdeljeni: v Evropi jih je 48, v Aziji 153, v Afriki 118, v Ameriki 427, v Avstraliji in na otokih Tihega oceana pa 117. Williamson je dognal, da večina jezikov maloštevilnih in neciviliziranih ljudstev po drugih delih sveta izumira. Pravi, da vsako leto izginejo in zatonejo v pozabljenje vsaj trije ekotični jeziki. Napredek evropske civilizacije po doslej neraziskanih delih sveta prinaša tja kulturne jezike in s tem uničuje jezik prebivalcev.

AMERIKANEC OPOZARJA LIGO NARODOV

London, Anglija. — Ameriški poslanec za Nemčijo, Wm. E. Dodd, ki je v torek prispel v Anglijo na svojem potu v Berlin, se je izrazil o Ligi narodov, da je njena zadnja po-

Ameriška skupina, ki je prispela v Nemčijo na olimpijske igre, ko je imel na nje v mestni hiši v Berlinu mestni komisar, dr. J. Lipper, pozdravni nagovor.

lomija najbolj usodna nesreča, kar jih je Evropa doživela od svetovne vojne naprej. Opozoril je Ligo, da ji preostaja le še ena priložnost, da popravi svoje zmote, in ta priložnost bo tudi zadnja: Amerika je še vedno pripravljena sodelovati z njo, četudi se ji ne pridruži kot članica, in bo podpirala vsako njeno akcijo v svrhu ohranitve miru.

ZRAČNI POIZKUS POLICIJE NEUSPEŠEN

Chicago, Ill. — Načelnik okrajne cestne policije je prišel na idejo, da bi mogla policija bolj uspešno kontrolirati promet in zasledovati avtomobiliste, ki krše prometne predpise, ako bi opazovala celi položaj iz zraka. V to svrhu se je podal preteklo nedeljo s sodnikom Gutknechtom s prometnega sodišča in par drugimi osebami z aeroplanom v zrak, da prouči, kako bi se dala ideja izpeljati. Ugotovil pa je, da bi se ne obnesla. Iz višine 3500 čevljev se namreč ni moglo razvideti, ali avtomobil na cesti stoji, ali vozi s hitrostjo 50 milj na uro. Tako se je moral načrt opustiti. In sodnik Gutknecht je bil že pripravljen priporočati, naj posebni oddelek policije z letali zasleduje brezobzirne avtomobiliste!

HLAPEC UBIL CELO DRUŽINO

Wabash, Ind. — Po večurnem zaslišanju je 25 letni Harry Singer priznal krvav čin: umorila treh članov farmerske družine Wesley, pri kateri je služil za hlapca. Ubil je gospodarja, njegovo ženo in njuno 12 letno hčerko. Stori je to, kakor pravi zato, ker so slabo z njim ravnali. Ubila trupla je skril pod skedenj, kjer so jih oblasti tudi našle.

NAŠI ZASTOPNIKI

pri katerih naši naročniki lahko vsak čas poravnajo svojo naročnino in se obračajo nanje glede vseh zadev tika-jočih se našega lista in podjetja.

COLORADO:

Canon City. — Ana Susman.
Colorado Springs. — M. Kapsch.
Crested Butte. — Martin Tezak.
Denver. — G. Pavlakovich.
Leadville. — John Zelenčnik.
Pueblo. — Rev. P. Cyril O.S.B., I. Megien.

ILLINOIS:

Argo. — John Poljak.
Aurora. — Mary Fajfar.
Bradley. — Rose Smole.
Chicago. — Jožef Fajfar.
Rockdale, Joliet, Ill. — M. Kostelic.
La Salle. — Anton Strudel.
Joliet. — M. Bluth, John Kramarich.
No. Chicago. — Joseph Drašler.
Oglesby. — Frank Jerin.
Pulman. — Rose Bokal.
Standard, Granville. — Joseph Breger.
So. Chicago. — Ant. Bakse, C. Geremek.
Waukegan. — Andrew Košir.

INDIANA:

Elkhart. — Mary Oblak.
Indianapolis. — Frank Urjnar.

KANSAS:

Franklin. — John Dobravec.
Frontenac. — Joseph Zorc.
Kansas City. — Peter Majerle.
Mulberry, Kans. — Mrs. B. Omahne.

MICHIGAN:

Ahmek. — Mrs. J. Hribljan.
Detroit. — Steve Pototnik.
Harrietta. — Frank Zakrajsek.
Calumet. — Jos. Sustarsich.

MINNESOTA:

Aurora. — E. Smolich.
Chisholm. — Frank Laurich.
Ely. — John Otrin, Jos. Peshell.
Eveleth. — Johana Kastelic, Antona Nemgar.
Gilbert. — Frank Ulčar.
Greeney. — Katarina Kochevar.
Hibbing in okolica. — Joe Zaic.
Keewatin. — Mary Kolar.
McKinley. — A. Hegler.
New Duluth. — M. Sphar.
Rice. — Rev. John Trobec.
Sank Rapids. — John Burgstaler.
Soudan. — Frances Loushin.
Virginia. — Frank Cimperman in Angela Schneller.

MONTANA:

Butte in Walkerville. — Mary Kotze in Kath. Tomazich.
East Helena. — Frank Smith.

OHIO:

Barberton. — Frank Smole.
Bedford. — Frank Stavec.
Bridgeport. — L. Hoge.

Sirom Jugoslavije

Nesreča v tovarni

V tovarni Splošne stavbne družbe v Mariboru se je ponesrečil 48 letni delavec Karl Kovačič iz Radvanja. Pri delu mu je namreč stisnilo nogo med dve železni plošči.

Streha je zgorela

Na Spodnji Velki je neke noči zgorela streha na hiši posestnice Julijane Majcenovič. Sosedom se ima zahvaliti, da ni zgorelo vse. — Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen od zlobne roke.

Zlata poroka

V nedeljo 26. julija sta obhajala zlato poroko zakonca Mihael in Marija Cestnik, posestnika na Dežmanovem hribu pri Trbovljah.

Na dopustu ponesrečil

Obmejni stražniki so neke noči pripeljali na Jesenice 18 letnega vojaškega godbenika Stanka Jamščaka. Jamščak je bil na dopustu na Gorenjskem ter šel na izlet na Rožco nad Jesenicami. Hotel si je natrgati planik, pri tem pa je padel z visoke skale ter zdrknil na avstrijsko stran in se prav nevarno poškodoval.

Dve nesreči

Nevarno se je ponesrečil 51 letni posestnik Jožef Bračko iz Grajenščaka. Nanj se je prevrnil voz krme. Nezvestnega so potegnili izpod težkega bremena. — Pri razkladanju hlobov se je težko ponesrečil 12 letni Franc Petek, posestnik v Vičancih.

V vsako slovensko katoliško družino slovenski katoliški dnevnik "Am. Slovenec!"

PENNSYLVANIA:

Aliquippa. — Ant. Habich.
Beading. — Nikolaj Simonich.
Bradock. — Joseph Lesjak.
Bridgeville, Presto, Cuddy, Morgan, Beading in Sygan. — Mary Usenčnik.
Bulger. — S. Jenko.
Burgessstown, Pa. — John Pintar.
Cairnbrook. — Angela Satković.
Forest City. — Mrs. Mary Grum.
Houston. — Michael Tomšič.
Johnstown, Conemaugh in okolica. — Rev. Benigen Snaj, OFM, Matt Klucčevsek.
Farrell, Pa. — Anna Lumpert.
Lawrence, Pa. — Carolina Rosman.
Moon Run. — Jacob Drašler.
Morgan. — M. Deroševsek.
Olyphant. — Mary Zore.
Pittsburgh. — John Golobich, Jos. Bahorich.
Steelton. — Doroteja Dermec, Ana Lopert.

WISCONSIN:

Kenosha. — Mrs. Mary Vidmar.
Milwaukee, Wis. — Mrs. Lucija Grevorčič.
Sheboygan. — John Udovich in Marie Prislund.
Willard. — Frank Perovšek in Ludvik Perušek.

WYOMING.

Kemmerer, Sublet, Diamondville. — Frank Rosenstein.
Rock Springs, Wyo. — Ursula Ivsek.

MISSOURI:

Harviel, Neelyville, Naylor in Poplar Bluff. — John Breznik.

PO RAZNIH DRŽAVAH.

San Francisco, Calif. — Mrs. Bara Kramer, Mrs. K. Cesar.
Bridgeport, Conn. — George Ferenchak.
Little Falls. — Amalia Furlan.
West Linn, Ore. — Marija Plantan.
Enumclaw, Wash. — Jos. Rihter.
Renton, Wash. — Thomas Rihter.
Valley, Wash. — Mary Swan.
Helper, Utah. — A. Topolovec.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo v Jugoslavijo, Italijo in vse druge dele sveta po dnevnem kurzu. Včeraj so bile cene:

Dinarji:		Za izplačila v dolarjih:	
Za \$ 2.55.....	100 Din	Za \$ 5.00 pošljite.....	\$ 5.75
Za \$ 4.95.....	200 Din	Za \$10.00 pošljite.....	\$10.85
Za \$ 7.20.....	300 Din	Za \$15.00 pošljite.....	\$16.00
Za \$ 9.55.....	400 Din	Za \$25.00 pošljite.....	\$26.10
Za \$11.65.....	500 Din	Za \$40.00 pošljite.....	\$41.25
Za \$22.90.....	1000 Din	Za \$50.00 pošljite.....	\$51.50
Lire:			
Za \$ 4.65.....	50 lir	Za \$ 9.00.....	100 lir
	Za \$43.00.....		500 lir

Ker se kurz večkrat spreminja so cene podvržene spremembi. Pri večjih svotah poseben popust. Vsa pisma in pošiljate naslovite na:

JOHN JERICH

(V pisarni Amer. Slovenca)

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

USODNA ŽENA

Ivan Slivnik.

"Tako je — z vsem potrebnim. Ako poreče zdravnik, da ti je kopališče neizogibno potrebno, potem ti ga moram in hočem omogočiti; vsekako pa boš morala iti v kak preprostejši in cenejši kraj, in Beatrika te ne bo spremljala. Tako opraviš s četrtino vsote, ki jo zahtevaš. Nemudoma hočem telefonirati zdravniku, da ugotovi, ali moraš res v kopališče."

Pri tem je ostalo. Doktor je izjavil, da je gospa Sibila zdrava kakor riba v vodi in bi se ji prileglo nekaj tednov miru in samote dosti bolj od napornega življenja v kopališču.

Gospa Sibila in Beatrika sta obkladali zdravnika in Romano z zelo nelaskavimi imeni. Toda v kopališče nista šli. In tudi kesneje ni bilo še marsičesa drugega, kar sta smatrali gospa Sibila in njena enako razvajena Beatrika za neizogibno potrebno. Upirali sta se sicer Romaninu varu, kakor sta vedeli in znali, toda nazadnje sta se morali vendar ukloniti njeni trdni, nepogljivi volji. Nič več se ni smel denar razpisati na vse vetrove. Gospodinjski računi so šli skozi Romanine roke, in če sta hoteli mati in hči preveč oskubsti blagajno, se je vedno oglašil njen mirni in odločni "ne".

Jeze seveda ni manjkalo. Romana je morala pogoltniti marsikatero strupeno zabavljico. Toda vztrajala je neomajno pri smeri, ki jo je bila spoznala za dobro in pravo.

Lepa Beatrika je nekoč zavihala nos in rekla Romani: "Vidi se, da teče po tvojih žilah branjevska kri. Jaz ne bi mogla stiskati in računati tako malenkostno in skopo kakor ti."

Na to ji je odgovorila Roman z mirnim ravnodušjem: "Res je, da nisem višnjeve krvi kakor ti, Beatrika; zato pa sem se naučila od svojih prednikov ceniti denar, ker vem, kako težko ga je zaslužiti. Ti seveda ne veš tega — ti veš samo, kako ga je najlažje potrošiti!"

"Mislim da! Jaz ga znam vsaj skusno trošiti."

"Tega ne tajim. Sploh ga je pa laglje vkusno trošiti nego zaslužiti."

grobu."

vor, je zaničljivo skomignila z rameni. "Ti se ne bi nikoli naučila vkusno trošiti denarja. Potemtakem ne more biti tako lahko. Toda prosim vaju, ne govorita več o denarju in zaslužku. Človek res ne sliši v tej hiši ničesar drugega nego zgolj razgovore o računanju in stiskanju. Malo manjka, pa bi mu šteli grizljaje v ustih. Ako bi tvoj oče videl, v kakšem pomanjkanju naju pusti živeti, bi se obrnil v grobu."

To rekši si je nalila gospa Sibila kozarec šampanjca. Vsako jutro je pila pri drugem zajtrku kozarec ali dva penečega vina in prigrizovala drago pocukrano sadje. Trdila je, da potrebuje tega v izpodbodo svojim živcem. Ker je ležala v kle- ti še velika zaloga tega dragega vina, ji Romana doslej ni kratila razkošnega zajtrka. S čudnim smehljajem je zdaj pogledala lepo ženo, ki je ležala v dragoce- nem čipkastem negličju na zofi.

"Želim ti, da ne bi nikoli izkusila, kaj se

pravi pomanjkanje. Dokler pa ne boš trpela hujšega pomanjkanja nego zdaj, bo spal moj oče mirno."

S temi besedami se je Romana poslovila ter se odpeljala v tovarno, kjer je čakalo nanjo obilo dela.

Mati in hči sta gledali za njeno preprosto, a plemenito pojavo.

"Neznosna je, ta skupuh v ženski koži. Ne razumem te, mama, kako moreš trpeti takšno ravnanje s seboj," je rekla Beatrika.

Gospa Sibila je skomignila z rameni. "Kaj hočem, ko nimam moči! Le kaj sem mislila, da sem jo pustila tistikrat samo pri očetu... A kdo je slutil, da umre tako o nepravem času in zapusti tako bedasto oporoko. Zdaj nama ne kaže drugega nego vdati se v neizogibnost. Jeza stori človeka grdega."

In grda gospa Sibila ni hotela postati; za nič na svetu ne!

Med drugim se je morala vdati tudi v to, da je Romana omejila razpoložnino za njene toalete. Izjavila je sicer takoj, da s takšno beraško vsotico ne more spodobno oblačiti sebe in hčere. Dosihdob da je trosila za obleko štirikrat toliko.

"Ne gre in ne gre!" je vzklikala vsa iz sebe.

Toda Romana je odgovorila: "Moraš, mama! Več ti ne morem dovoliti."

"Nočeš, to je tisto!" je viknila gospa Sibila ogorčeno.

"Nu dobro, tudi nočem ne. Saj vem, da lahko prekrasno opravita s tem denarjem, tudi ako se oblačita elegantno. Razmetavati ogromne vsote za kdove kakšne posebnosti pa je nepotrebno. Jaz sama nisem potrosila za svojo obleko nikoli toliko, kakor dam zdaj vama na razpolago. Človek bi lahko izdal še manj in bi bil vendar prav dobro oblečen. Vsekako te prosim nujno, da ne potrošiš niti vinarja več in tudi ne napraviš dolgov, ker bi morala sicer povedati tvojim dobaviteljem, da takšnih terjatev ne plačujem."

S tem odgovorom se je morala gospa Sibila zadovoljiti. Ko je poročala hčeri o svojem uspehu, je Beatrika malone skopnela od gneva.

"In vse to si pogoltnila kar tako, mama?" je zavpila besno.

"Kaj naj storim?" je vprašala mati. "Saj naju ima čisto v rokah. Brez njene- ga dovoljenja ne dobim iz blagajne niti beliča, in če se kje zadolžim, ni dvoma, da izvrši svojo grožnjo."

"Kar studi se človeku, kako sedi ta skopulja na svojem denarju. Že itak je bogata, pa nima dovolj; še več si hoče na- grabiti na najine stroške."

"Da, da — to je v krvi. Zato je branjevska hči."

In mati in hči sta poslej še očitneje ka- zali Romani, da jo gledata z zaničeva- njem.

To pa nje ni motilo. Ostala je trdna in je znala vzlic mladosti uveljaviti svojo voljo.

Tako sta minuli po smrti Hinka Sever- ja dve leti. Gospa Sibila in njena otroka so se sčasoma vdali v izpremenjene raz- mere, dasi le s težkim srcem.

IGRE ZA NAŠE ODRE

KI JIH IMA V ZALOGI KNJIGARNA AMER. SLOVENEK.

(Z črko — m — zaznamovane igre so samo moške vloge, z črko — ž — samo ženske vloge; brez vsakega zaznamka so mešane vloge).

ANARHIST, burka v dveh dejanjih (m).....	35c
AFRIČANKA, opera v 5. dejanjih.....	35c
ANDREJ IN NJEGOV ZLOČIN, igrokaz v 3. dejanjih.....	30c
AZAZEL, Iv. Pregelj. Žalna igra v štirih dejanjih.....	50c
BEDAK PAVLEK, Br. Bevk. Zbirka otroških iger.....	50c
BENEŠKI TRGOVEC, W. Shakespeare. Igrokaz v 5. dej.....	50c
BRATSKI SPOR, Euripides. Starogrška igra v 5. dejanjih.....	60c
BURKE IN ŠALJIVI PRIZORI. — Čarodejna brivnica. — Radi nagrade (m). — Čašica kave (ž). — Zaklad (m). — Vedež. — Pobiljšana trmoglavka (ž). — Luknja v namiznem prtu (ž). — Ženin Miha (m). — Zamorec (m). — Junaki (m). — Trije učenjaki (m). — Opeharjeni žid (m). — Izgubljena stava (m). — Čudna kupčija (m).....	75c
ČAROSTRELEC. Romantična opera v 3. dejanjih.....	25c
ČE STA DVA. Šala v 1 dejanju.....	35c
DILETANSKI ODER. M. Skrbinek. Poučna navodila igralcem.....	45c
DIVJI LOVEC. F. S. Finžgar. Narodni igrokaz s petjem v 4. dejanjih.....	35c
DNEVNIK. Veseloigra v 2. dejanjih.....	25c
DOM. Janez Jalen. Drama v štirih dejanjih.....	75c
EDDA. Jos. Weilen. Drama v štirih dejanjih.....	20c
GLEDALIŠKE IGRICE. — Zdravnikov strežnik. — Sv. Janez Evangelist in ropar. — Prevarani hišnik. — Konvencionalne laži. — Prve tri igre za moške, četrta za mešane vloge.....	30c
GOSPA Z MORJA. Henrik Ibsen. Igra v 5. dejanjih.....	75c
JENUFA. Opera iz moravskega kmetkega življenja.....	20c
KAKŠEN GOSPOD — TAK SLUGA. Burka iz vojaškega življenja v enem dejanju.....	35c
KAMPOSTELJSKI ROMARIJ. Iv. Pregelj. Pevska igra v 3. dejanjih.....	35c
K MAMICI. Slavko Savinšek. Slika otroške ljubezni v 3. dejanjih.....	5c
KRIVOPRISEŽNIK. Anzengruber. Narodna igra s petjem v 3. dejanjih (7 slikah).....	75c
LAŽIDRAVNICA. Burka v 2. dejanjih. — Trije tički. Burka v 2. dejanjih.....	35c
LJUBOSUMNOST. Lad. Novak. Veseloigra v 1 dejanju.....	45c
LJUDSKI ODER. 1. zvezek; Lovski tat. Ljudska igra v 5. dejanjih. — Erazem Predjamski (m). Igra v 5. dej.....	70c
LOKALNA ŽELEZNICA. Komedia v treh dejanjih.....	45c
LUMPACIJ VAGABUND. Čarobna predstava v 6. dej.....	45c
MARIJA STUART. Fr. Schiller. Tragedija v 5. dejanjih.....	75c
MATI SVETEGA VESELJA. Silv. Sardenko. Skrivnost vstajenja v 5. dramatičnih slikah.....	50c
MEFISTOFEL. Opera v 4. dejanjih.....	20c
MIKLAVŽ PRIHAJA. Dr. Iv. Lah. Trije prizori.....	35c
MIKLOVA ZALA. M. Bajuk. Igra v 5. dejanjih.....	60c
MLINAR IN NJEGOVA HČI. Ljudska igra v 5. dejanjih.....	45c
MODRA PTICA. M. Maeterlinck. Čarobna pravljica v 6. dejanjih (12 slikah).....	50c
NA KRIVIH POTIH (ž). Igra v petih dejanjih.....	20c
NEDELJSKE URE NA DRUŠTV. ODRIH. Silv. Sardenko.....	50c
1. Nevesta z Libanona. 3 dramatske slike. 2. Ženin iz Nazareta. Slavospev v dram. prizorih. 3. Selski angel. Igra v 2. dejanjih (ž). 4. Dve preroknji. Dramska silhueta (ž).....	20c
NIŽAVA. Muzikalna drama s predigro v 2. dejanjih.....	20c
NOČ NA HMELENIKU. Dr. Lah. Igra v 3. dejanjih.....	30c
OKRUTNA ŠALA. Igra v štirih dejanjih.....	75c
OPOROKA LUKOVŠKEGA GRAŠČAKA. Veseloigra v 1 dejanju.....	40c
ORLIČI IN DRUGI TIČI. Igra za mladino v 3. dejanjih.....	5c
OTROŠKI ODER. Igrice za mladino.....	40c
PALČEKI POTEP. A. Pajme. Pravljčna igra v 3. dejanjih.....	25c
PETERČKOVE POSLEDNJE SANJE. Pav. Golia. Božična povest v 4. slikah.....	50c
PIKOVA DAMA. Igra v 3. dejanjih in 7 slikah.....	25c
POLJUB. Prostonarodna opera v 2. dejanjih.....	20c
POTOPLJENI ZVON. Dramatska bajka v 5. dejanjih.....	75c
PRECIJOZA. Igrokaz v 4. dejanjih.....	15c
PROSLAVA SV. CIRILA IN METODA. — Modrost (m). Prizor iz Cirilove mladosti. — Smrt sv. Cirila, blagovestnika (m). — Domov (ž). Dramatska slika v enem dejanju.....	50c
PUSČAVNIKOV ZVONČEK. Komična opera v 3. dej.....	25c
RADI OREHA. Ljudska igra v 3. dejanjih.....	35c
REVČEK ANDREJČEK. Ljudska igra v 5. dejanjih.....	45c
RODOLJUB IZ AMERIKE. Veseloigra s petjem v 3. dej.....	40c
VRTINEC. Janez Zagar. Drama v 3. dejanjih.....	70c
ZAKLETI GRAD. Romantična igra v petih dejanjih.....	75c
ZAPRAVLJIVEC. Čarobna pravljica v treh dejanjih.....	45c
ZA NOVI ROD. Stanko Majcen. Tri enodejanke. — Profesor Gradnik (m). — Knjigovodja Hostnik (m). — Zamorka.....	45c
ZBIRKA LJUDSKIH IGER. 2. snopič. — Vedeževalka (m). — Kmet Herod (m). — Zupan Sardamini (m). — Jeza nad petelinom in kes (ž). 3. snopič. — Mlini pod zemljo (m). — 7. in 8. snopič. — Sinovo maščevanje ali Spoštuj očeta (m). — Za letovišče (m). — Občinski tepček (m). — Dve materi (ž). — Nežka z Bleda (ž). — Najdena hči (ž). — Napevi k igram: Pesem Olge. — Pesem angelov. — Pesem žanjic. — Z grada dol. — Zvonovi pritrkavajo. — Cigan je znaknil klarinet. — Pesem z vrh. — Ora odneva. — Pozdravljam te srce blago.....	50c
9. snopič. — Na betlehemskih poljanah (m). — Kazen ne izostane (m). — Očetova kletev (m). — Čašica kave (ž). 10. snopič. — Fernando, strah Avstrije (m). — Rdeči nosovi (m). — Zdj gre sem, zdaj pa tja (m). — Pošta skrivnost ali začaran pismo (m). — Strahovi (ž).....	30c
12. snopič. — Izgubljeni sin (m). V ječi (m). — Pastirci in kralj (m). — Ljudmila (ž). — Planšarica (ž).....	30c
13. snopič. — Vestalka (ž). — Smrt Marije Device (ž). Marijin otrok (ž).....	30c
14. snopič. — Sv. Boštjan (m). — Junaška deklica (ž). — Materin blagoslov (za mladino).....	30c
15. snopič. — Turki pred Dunajem (m). — Fabijola in Neža (ž).....	30c
16. snopič. — Mojstra Kržišnika božični večer (m). — Svojeplavna Minka (ž).....	30c
17. snopič. — Dimež, strah kranjske dežele (m). — Oh, ta Polona (ž). — Prisiljen stan ie zaničevan (ž).....	30c

Pri naročilih priložite potrebno svoto v gotovini ali Money Odru in pošljite na

Knjigarna

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Rd., Chicago, Illinois

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Rdeči kapucinar.

O kapucinarjih gre govorica, da znajo včasih hudo močno govoriti na duše in srca. O katoliških kapucinarjih gre taka beseda. V naši ameriški metropoli tam v Clevelandu so prav razne "duše," take, ki se zavedajo, da imajo dušo, in tudi take, ki trdijo, da v telesu ni nobene duše. Alston, podomače rečeno, precej materialistov je tam in materialisti sami trdijo, da jih je silno ve- liko, in tudi nekaj kristjanov je tam. Zadnji imajo nekaj duhovnikov, ne ravno kakih kapucinarjev, prvi pa so brez vsake take robe, ker so pač po svojem brezdušne duše. Pa menda kristjani le malo me- šajo v rdeči ali materialistični zelenjak, n. pr. pri kakih porokah kjer vsaj "mama" hočejo, da mora biti cerkveno, ne ko- ruzno ali cigansko, ko baje prvo vendarle bolj drži. Tu se prikaže pomanjkanje nekega rdečega kapucinarstva zoper take krščanske zmote, in Frank Barbič, 53, nastopa kot neki rdeč kapucinar, da po- trdi svoje rdeče vernike v hudo močni veri na cigansko poroko in prikaže tiste krščan- ske mamicе javnosti, kako hudo šibka je njih vera, da bi cerkvena roba menda bolj dr- žala, kajti, ciganska roba drži ko dreto za podplat. Jaz bi skoroda rdečemu kapucinarju pritrdil, namreč v slučaju, da je morda res cerkveno le na željo kakе mamicе in še tedaj, da bi bolj držalo, in bi bilo brez želje mamicе le cigansko, in enako le cigansko, ako bi to res bolj držalo. Če gre tam v Clevelandu pri cerkveni po- roki le za take zunanje for- malnosti, in za to, da bi bolj držalo, potem "cerkveno" ne bo dosti boljši od "ciganske- ga," tako trdim jaz, g. Bar- bič kot rdeči kapucinar pa trdi, da je celo cigansko vse bolj močno in brez divorsa.

Poleg rdeče in nekaj kr- ščanske je v metropoli tudi ne- kak duhovniški roba. Tam se je pripetila huda in celo smrt- na nesreča. Rdeči kapucinar pride na to robo in najde tam hudo — krivovero, ker on, rdeči kapucinar, je vere, "da duhovniku zadostuje čeden rožni venec pa mašne bukvice, in tudi to, da se -oni lahko obranijo vsakega napada z molitvijo." Pomislite, kam smo prišli v takih brezverskih časih, da se v teh časih duhov- niki zavarujejo zoper nočne roparje z revolverji. Bi res ne bilo čuda, če bi bili tako hudo brezverski duhovniki frdama- ni, in bi jih rešil le ta rdeči kapucinar, ki pravi, da ni no- bene frdamanarje, ko vsak človek konča kakor pes za plotom. Časi so pa hudi in

hudo brezverski, ko je molitev spodrnil revolver. Kapucinar se razgreje: "Menda tudi naša mlada duhovščina ne verjame, da pride vsako uslišanje "od zgoraj." Zato pa hoče biti "šur" in ne zavaruje le svoje duše pred pogubljenjem, tem- več tudi svojo telo. Nič za to, če kdo greši, posebno, če si "zna" sam grehe odpustiti. Mar ni tako, rev. Trunk?"

Ako g. Barbič meni, da ni- ma duše in je "šur," da mu kake take robe ni treba za- varovati, je to pač njegova osebna zadeva. Enako je nje- gova zadeva vse rdeče kapu- cinarstvo, s kakršnim potrjuje svoje rdeče vernike v rdeči veri na ciganarju in brezpo- trebnost kakе pomoči "od zgo- raj" ali od molitve, in če ka- pucinarju njegovi rdeči verni- ki prikamajo in pokimajo, je to njih osebna zadeva, ampak pri njegovem rdečem nauku o naši spovedi, kjer trdi, da je baje samole treba "znati" in si kdo sam grehe odpusti, pri tem pravim in rečem, ker ne- kako predpostavlja, da bi bilo to tudi prepričanje moje (revne malenkosti, da bi rdeči kapucinar pri kaki skuš- nji dobil — hepo, kakor smo rekli na gimnaziji, če je kdo regimentno padel skozi.

Upam in sem celo prepri- čan, da rdečega kapucinarja niso postavili na rdečo leco clevelandski rdečkarji, in se je postavil na to mesto on sam, toraj tudi ne bo nobene plače za to kapucinarski rde- či nauk, in to bo pri teh hudih časih še najboljšje, saj nauk niti počenega groša ni vreden.

VIŠJI OD KIPA SVOBODE

Že dve leti izdelujejo v neki rimski livarni ogromen kip Mussoliniju po načrtu fašistič- nega kiparja Bellinija. Ta kip predstavlja italijanskega mini- strskega predsednika v antični pozi, odetega v levjo kožo. Kip bo visok 80 m in njegova kovina bo tehtala brez polnilnega mate- riala 500 ton. Mussolinijev kip bo tedaj dvakrat višji od kipa Svobode v New Yorku in s pod- nožjem več nego trikrat višji od 33 m visokega staroveškega kolosa na Rodu. Denar za ta kip so zbrali z zbirko balil.

ŠIRITE AMER. SLOVENC

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

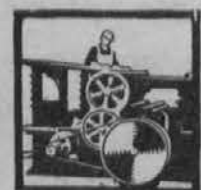
kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

Chicago, Illinois 1849 W. Cermak Road,

Napačna je misel-

če misli trgovec, ali društveni uradniki, da so izdatki za tiskovine nepotrebni izdatki.

Lepa tiskovina napravi vedno najlepši vtis na vsakogar. Lepa tiskovina z vašim imenom je najzgovornejša reklama za vas!

Naročite tiskovine od:

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Ill.